

**PROTOKÓŁ
KONTROLI PROBLEMOWEJ**

**przeprowadzonej w dniu 22 września 2011 r.
w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Lipinkach Łużyckich
68-213 Lipinki Łużyckie, ul. Główna 9**

Działając na podstawie art.22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. z 2009r. Dz.U.Nr 175, poz. 1362 z późn.zm.), przepisów rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz.U.Nr 61, poz.543 ze zmianami);

Zespół kontrolny w składzie:

1. Krystyna Chabowska - Inspektor Wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 387-1/2011 z dnia 14 września 2011r. - przewodniczący zespołu;
2. Aleksandra Kaczmarek - Starszy Inspektor w Wydziale Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 387-2/2011 z dnia 14 września 2011r.,

(Dowód: akta kontroli str1-4)

przeprowadził w dniu 22 września 2011 roku w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Lipinkach Łużyckich kontrolę problemową w zakresie działań podejmowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej na rzecz osobom starym, chorym, niepełnosprawnym intelektualnie, przewlekłe psychicznie chorym – zgodnie z *Programem kontroli* zatwierdzonym przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej LUW.

(Dowód: akta kontroli str 5-8)

Kontrolą objęto okres 2010 i 2011 roku.

Kontrolę przeprowadzono w obecności Pani Anny Sereby – kierownika jednostki.

Przed przystąpieniem do kontroli Zespół kontrolny złożył pisemne oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie od udziału w niniejszej kontroli.

(Dowód: akta kontroli str 9-12)

Jednostka kontrolowana: **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, 68-213 Lipinki Łużyckie ul. Główna 9.**

O rozpoczęciu kontroli powiadomiono podmiot kontrolowany pismem Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. z dnia 13 września 2011 r. znak PS-I.431.1.17.2011.ETom

(Dowód: akta kontroli str 13-18)

Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej posiada upoważnienie do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy (Zarządzenie Nr 76/04 Wójta Gminy Lipinki Łużyckie z dnia 7 maja 2004 roku).

(Dowód: akta kontroli str 19-20)

Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania

Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osobie, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona – należy do obowiązkowych zadań własnych gminy (art.17, ust.1, pkt11; art.50 ustawy z dnia 12 marca 2004 Dz.U.Nr 175, poz. 1362 z 2009 r. z późn.zm.).

W gminie Lipinki Łużyckie świadczenie usług opiekuńczych uregulowane zostało Uchwałą Nr XVIII/99/04 Rady Gminy z dnia 14 września 2004 r. w sprawie ustalenia odpłatności za usługi opiekuńcze. Usługi realizowane są przez opiekunkę zatrudnioną w Ośrodku Pomocy Społecznej na umowę o pracę od dnia 1 marca 2004 r. Staż pracy w charakterze opiekunki w dniu zawarcia umowy wynosił 5 lat.

(Dowód: akta kontroli str 21-30)

W trakcie czynności kontrolnych ustalono, iż Ośrodek świadczy usługi na rzecz 5 osób. Skontrolowano dokumentację dwóch osób:

1. Decyzja Nr 4031/432/10 z dnia 08.10.2010 r. – osoba ur. 07.12.1953 - samotnie prowadzi gospodarstwo domowe. Usługi świadczone są w dni robocze 2 godz. dziennie – polegające na zaspokojeniu podstawowych potrzeb życiowych (szczegółowy zakres określa załącznik „karta zadań stanowiska pracy”). Dochód osoby- 477 zł (zasiłek stały 324 zł +153zł zasiłek pielęgnacyjny). Usługi świadczone są nieodpłatnie. Osoba posiada ustalony znaczny stopień niepełnosprawności na stałe (10-N, 05-R). Wywiad środowiskowy aktualizowany jest na bieżąco (04.07.2006, 28.06.2007, 29.07.2008, 30.01.2009, 24.07.2009, 28.01.2010, 09.07.2010). Jakość świadczonych usług kontrolowana jest na bieżąco przez pracownika socjalnego (08.12.2010 – panuje ład i porządek; 19.05.2011- jest punktualna; 21.06.2011-nie wnosi uwag do pracy opiekunki).
2. Decyzja Nr 4031/96/11 z dnia 28.01.2011 – osoba ur. 16.07.1980 r. samotnie prowadzi gospodarstwo domowe. Usługi świadczone są w dni robocze 1 godz. dziennie – polegające na zaspokojeniu podstawowych potrzeb życiowych (szczegółowy zakres określa załącznik „karta zadań stanowiska pracy”). Dochód osoby- 1303,46 (renta 1150,46 + zasiłek pielęgnacyjny 153 zł). Osoba posiada ustalony znaczny stopień niepełnosprawności do 28.02.2014 (kody: 10-N, 05-R, 11-I). Odpłatność za 1 godzinę usługi wynosi 12,45 zł. (kwota ustalona decyzją 4031/108/10 z 01.01.2011 – zmieniającą w/w decyzję). Osobisty odbiór decyzji. Jakość świadczonych usług kontrolowana jest na bieżąco przez pracownika socjalnego (26.01.2011 r. – wg opinii- podopieczna jest zadbana, czysta i nie wnosi zastrzeżeń do opiekunki); 11.05.2011 r. – pani nie ma uwag do pracy opiekunki; 07.07.2011 r. – pani nie ma uwag do pracy opiekunki).

Ustalenia:

Usługi opiekuńcze świadczone są w miejscu zamieszkania. Świadczenia przyznane są decyzją administracyjną. Zgromadzona dokumentacja jest kompletna. Wywiady środowiskowe oraz ich aktualizacje przeprowadzone są w terminie ustawowym.

Zasilki stałe

Szczepan

Czy

Osobie pełnoletniej samotnie gospodarującej lub pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy – przysługuje pomoc w formie zasiłku stałego (art. 37 ustawy z dnia 12 marca 2004 Dz.U.Nr 175, poz. 1362 z 2009 r. z późn.zm.).

W okresie od 01 stycznia do 30 czerwca 2011r. (zgodnie ze sprawozdaniem MPiPS-03 za I półrocze 2011 r.) pomoc w formie zasiłku stałego wypłacono ogółem dla 24 osób, w tym dla 18 osób samotnie gospodarujących i dla 6 osób pozostających w rodzinie. Łączna kwota wypłaconych zasiłków na dzień 30 czerwca 2011 r. – 49.275 zł.

W stosunku do ogólnej rzeczywistej liczby osób, którym przyznano świadczenia w ramach zadań własnych i zleconych (216 osób) - wskaźnik świadczeniobiorców zasiłku stałego wynosi 11,11%. Kontrolą objęto 42% dokumentacji losowo wybranych osób (10), którym przyznano pomoc w formie zasiłku stałego.

Ustalenia

Zasiłki stałe zostały przyznane osobom uprawnionym w wysokościach określonych w ustawie o pomocy społecznej. Zasiłki stałe ocenia się jako zasadnie przyznane na podstawie art.37 ustawy o pomocy społecznej. Zasiłki przyznawane są na podstawie rodzinnych wywiadów środowiskowych, zaświadczeń o dochodach osób w rodzinie oraz ważnych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności. Za osoby pobierające zasiłek stały – Ośrodek opłaca składkę zdrowotną.

W decyzjach przyznających składkę zdrowotną i zasiłek stały w roku 2010 – w podstawie prawnej Ośrodek nie powołuje się na ustawę z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027 ze zm.) pomimo, iż składka została odprowadzona do ZUS. Na decyzji również brak zapisu o objęciu ubezpieczeniem zdrowotnym. W dniu kontroli udzielono instruktażu i w dniu kontroli obowiązujący przepis pracownicy Ośrodka wprowadzili do Systemu Pomost. Ośrodek decyzje za rok 2011 zmienił, wprowadzając w decyzjach punkt dot. objęcia świadczenioborcę zasiłku stałego - ubezpieczeniem zdrowotnym. Wobec faktu, iż decyzje od dnia kontroli wydawane są prawidłowo, odstępuje się od wydania zalecenia w tej sprawie. Dotyczy to następujących skontrolowanych decyzji: Nr OPS 8122/322/2007 (na stałe), OPS-PS/4010/157/10, OPS-PS/4010/189/10, OPS-PS 4010/449/10.

Filipe

Coly

Kierowanie i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w domu pomocy społecznej.

W toku czynności kontrolnych przeanalizowano dziennik korespondencji, w którym odnotowano wnioski o pomoc finansową, usługi opiekuńcze, brak zgłoszeń o skierowanie do domu pomocy społecznej.

W przedstawionym przez kierownika Ośrodka załączniku nr 1 do Zarządzenia nr 2/2011 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Lipinkach Łużyckich z dnia 15 stycznia 2011r. w sprawie ustalenia planu finansowego w Ośrodku Pomocy Społecznej w Lipinkach Łużyckich na rok 2011 w dziale 852, rozdział 85202 znajduje się wyodrębniona kwota na domy pomocy społecznej w wysokości 54 000,00 zł.

W trakcie kontroli poddano analizie teczki akt osobowych 4 klientów, którzy zostali skierowani do domu pomocy społecznej w latach 2007-2010 (sprawy o skierowanie i umieszczenie toczyły się również w badanym okresie kontroli). Ustalono, iż na dzień kontroli z wyżej skierowanych osób 2 nie przebywały już w domu pomocy społecznej (jedna osoba zrezygnowała, druga zmarła).

Ustalono, iż we wszystkich przypadkach znajdują się wnioski o skierowanie do domu pomocy społecznej-podpisane przez osobę ubiegającą się lub opiekuna.

Ponadto w aktach znajdują się wywiady środowiskowe w miejscu zamieszkania osoby ubiegającej się o świadczenie, postanowienie Sądu w/s ustanowienia kuratora lub opiekuna, decyzje o skierowaniu i o odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej. We wszystkich przypadkach decyzje uzasadnione właściwymi powodami przyznania pomocy. Odpłatność mieszkańca za pobyt w domu pomocy społecznej naliczona prawidłowo.

W trakcie czynności kontrolnych ustalono, iż jedna zmarła (w aktach odpis skrócony aktu zgonu Nr 11/2010 z dnia 09 lutego 2010r.), druga osoba zrezygnowała z pobytu w dps (w aktach znajduje się pisemna rezygnacja klientki z dnia 15 grudnia 2009r. wraz z uzasadnieniem, iż opiekę nad nią przejmuje jej syn, decyzja nr OPS/PS/4062/112/10 z dnia 15 lutego 2010 r. o uchyleniu decyzji Nr OPS/AS/DPS/8127/151/2010 z dnia 22 kwietnia 2010r. w sprawie pokrywania odpłatności

za pobyt w DPS). Decyzja zawiera błędy formalne data wydania decyzji jest wcześniejsza, niż decyzja uchylana.

Zgodnie z art.54 ustawy o pomocy społecznej w przypadku gdy osoba bezwzględnie wymagająca pomocy lub jej przedstawiciel ustawowy nie wyrażają zgody na umieszczenie w domu pomocy społecznej lub po umieszczeniu wycofują swoją zgodę, ośrodek pomocy społecznej lub dom pomocy społecznej są obowiązane do zawiadomienia o tym właściwego sądu, a jeżeli taka osoba nie ma przedstawiciela ustawowego lub opiekuna - prokuratora.

W trakcie kontroli ustalono, iż Ośrodek nie podjął powyższych działań zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.

W trakcie czynności kontrolnych ustalono, iż na dzień kontroli Gmina partycypowała w kosztach utrzymania jednego mieszkańca, natomiast w drugim przypadku opłatę za pobyt w DPS od dnia 1 sierpnia 2011r. ponosi osoba skierowana (w aktach znajduje się decyzja Nr OPS/PS/4062/170/11 z dnia 24 sierpnia 2011r). Z akt klientki wynika, iż sprzedała ona dom i z tego tytułu uzyskała dochód miesięczny, z którego 70% pokrywa w całości koszt odpłatności za pobyt w DPS. Ponadto w aktach znajdują się również oświadczenia klientki, iż rezygnuje z opieki jaką zapewniał jej Ośrodek w Lipinkach Łużyckich ponieważ jest w stanie samodzielnie się utrzymać oraz oświadczenie o uzyskanym dochodzie (rozliczonym na 12 kolejnych miesięcy).

W powyższej decyzji brak wskazania okresu w jakim klientka będzie ponosić pełną odpłatność za pobyt w DPS.

Również w decyzji dotyczącej odpłatności OPS/PS/4062/2011 z dnia 09 kwietnia 2010r. znajduje się błędny zapis, iż mieszkaniec ponosi 70% kosztów utrzymania za pobyt w DPS. Natomiast kwota odpłatności mieszkańca za pobyt w DPS naliczona prawidłowo zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.

W trakcie czynności kontrolnych ustalono, iż w trakcie badanego okresu kierownik Ośrodka zawarł 1 umowę z w trybie art. 103 ustawy o pomocy społecznej (na dzień kontroli umowa nie obowiązywała – zgon klienta). W umowie zawarte są dane osoby zobowiązanej do ponoszenia odpłatności na rzecz osoby przebywającej w DPS, kwota odpłatności.

Zapisy umowy wskazują ponadto, iż osoba zobowiązana ponosiła również zaległe opłaty za pobyt matki w DPS (umowa z dnia 25 listopada 2008r., natomiast zaległość naliczona od dnia 21 marca 2008r.).

Ponadto w dokumentacji znajdują się potwierdzenia odbioru decyzji o skierowaniu i o odpłatności.

(Dowód: akta kontroli str. 43-88)

Organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi

W trakcie czynności kontrolnych ustalono, iż Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipinkach Łużyckich nie świadczy specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, ponadto żaden z mieszkańców Gminy nie jest uczestnikiem środowiskowego domu samopomocy.

W toku postępowania kontrolnego przeanalizowano akta wszystkich świadczeniobiorców zasiłków stałych pod względem występowania zaburzeń psychicznych. Ustalono, iż spośród wszystkich osób korzystających w 2010 z tej formy pomocy na 25 osób - 8, a w 2011 r. na 24 osoby - 6 posiada orzeczenia o stopniu niepełnosprawności z tytułu zaburzeń psychicznych.

Stwierdzono, iż osoby z zaburzeniami psychicznymi korzystają głównie z pomocy finansowej, pomimo wskazań w orzeczeniu o stopniu niepełnosprawności do korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji, w tym korzystania z usług terapeutycznych i rehabilitacyjnych świadczonych przez sieć instytucji pomocy społecznej.

Zgodnie z ustnymi wyjaśnieniami kierownika Ośrodka pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi udziela się w formie świadczeń pieniężnych oraz z poradnictwa psychologa zatrudnionego w OPS. Ponadto osoby z zaburzeniami psychicznymi korzystają ze wsparcia w związku z uczestnictwem w programie „aktywizacja klientów pomocy społecznej – projekt systemowy POKL” (2 osoby z zaburzeniami psychicznymi).

Ponadto kierownik Ośrodka wyjaśniła, iż czyniła bezskuteczne starania o uczestnictwo w Środowiskowym Domu Samopomocy w Żarach osoby z zaburzeniami psychicznymi z terenu Gminy, powodem odmowy przyjęcia klienta był brak środka transportu.

(Dowód: akta kontroli str. 89- 92)

Działanie niekonwencjonalne prowadzone w Gminie na rzecz osób starszych.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipinkach Łużyckich we współpracy z Caritas-em wspiera osoby starsze, również nie będące klientami Ośrodka – organizując im pomoc rzeczową w postaci paczek żywnościowych. Kierownik i pracownik socjalny ze względu na swoją działalność w Caritas-ie – na bieżąco i w miarę możliwości - udzielają wsparcia, kierując pomoc do wszystkim osób potrzebujących.

Ponadto wspólnie z Kołem Gospodyń Wiejskich, Stowarzyszeniem „Podajmy sobie ręce” Ośrodek organizuje imprezy kulturalne dla około 80 – 100 osób w wieku poprodukcyjnym z terenu gminy: w okresie świąt Bożego Narodzenia – spotkanie opłatkowe i „Wieczór Kolęd”, w styczniu spotkanie z okazji „Dnia Babci i Dziadka”, w maju spotkanie z okazji „Dnia Matki”, oraz w sierpniu organizuje „Biesiadę Kresową z okazji Dnia Wojska Polskiego. Wszyscy pracownicy Ośrodka aktywnie angażują się w organizację wszystkich imprez.

(Dowód: akta kontroli str.43-44)

Wnioski:

1. Pomoc osobom starszym, chorym świadczona jest w formie usług opiekuńczych, w formie finansowej, w tym m.in. zasiłków stałych oraz w formie rzeczowej.
2. Ośrodek Pomocy Społecznej prowadzi również niekonwencjonalne działania na rzecz osób starszych w gminie, angażując się m.in. w organizację imprez i spotkań.
3. Odnotowano nieprawidłowości dotyczące odprowadzania składek zdrowotnych od zasiłku stałego. Decyzje przyznające pomoc w formie zasiłku stałego i składki zdrowotnej zawierają błędy formalno-prawne, tj. brak powołania się na ustawę o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, a także brak zapisu, że przyznaje się składkę zdrowotną od zasiłku stałego. W dniu kontroli stosowny zapis wprowadzono do SI POMOST.
4. Ośrodek kieruje mieszkańców Gminy do domu pomocy społecznej i partycypuje w kosztach utrzymania 1 mieszkańca;

ma Gwede

cep

5. Nieprawidłowości w dokumentacji osób skierowanych do domu pomocy społecznej (błędy w decyzjach o odpłatności, niezawiadomienie Sądu o rezygnacji z pobytu w dps osoby bezwzględnie wymagającej pomocy);
6. Brak rozwoju innych, niż finansowych form pomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi, pomimo iż w środowisku lokalnym istnieje taka potrzeba.

Odpowiedzialność za uchybienia w kontrolowanym zakresie ponosi kierownik Ośrodka.

Na tym kontrolę zakończono.

O przeprowadzeniu kontroli dokonano wpisu do znajdującej się w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Lipinkach Łużyckich książki kontroli pod poz.3.

Pouczenie

Zgodnie z § 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając, w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyn tej odmowy.

Ponadto kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli.

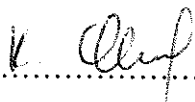
W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. wobec zastrzeżeń.

Niniejszy protokół kontroli sporządzono w 3 jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden przekazano kierownikowi - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lipinkach Łużyckich, drugi - Wójtowi Gminy Lipinki Łużyckie, trzeci- egzemplarz pozostawiono w aktach Wydziału Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wlkp.

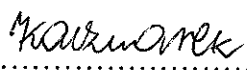
St. Szwarc

Alif

Kontrolujący:

.....

Krystyna Chabowska
Inspektor Wojewódzki

.....

Aleksandra Kaczmarek
Starszy inspektor

Kierownik:

Anna Sereda

.....

Lipinki Łużyckie, dnia 25. 10. 2011

Gorzów Wlkp. 2011r.

